

Sualtı Kültürel Mirasının Korunması Hususunda Farkındalık Çalışmalarının Gerekliliği ve Öneriler

SUNU 9

Hazırlayan: Ceyda Öztosun

#HERITAGE4GENERATIONS

ICOMOS (Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi)

2018 Yılı Teması: Nesiller Boyu Kültürel Miras #heritage4generations

Kültürel miras, geçmişin gelecek nesillere aktarılması ve gelecek nesillerin geçmişleriyle ilgili bilgi sahibi olabilmeleri açısından önemli bir kavramdır. Bu sebeple, korunması ve sahip çıkılması gerekliliği hususunda önce bireylerin daha sonra da toplumların duyarlı olması gerekmektedir. Kültürel mirasın korunabilmesindeki sürece etki eden bir takım zorlu faktörler bulunmaktadır. Ülkemizde de karada ve su altında bulunan kültürel mirasın çok çeşitli risklerle karşı karşıya bulunduğu bilinmektedir. Bu noktada önemli olan, toplumu oluşturan tüm bireylerin kültürel mirasın varlığından, korunmasının neden gerekli olduğundan ve korumak için üzerlerine düşen görevlerden haberdar edilmesi ve bilinçlendirilmesidir.

Fotoğraf: Uluslararası Kemer Sualtı Günleri 2018, «Sualtı Dünyam» Çocuk Resim Sergisi

Fotoğraf: Uluslararası Kemer Sualtı Günleri 2014, «Sualtı Dünyam» Çocuk Resim Sergisi

Dört bir tarafı tarihi zenginliklerle dolu, medeniyetlerin doğduğu topraklara sahip ülkemizin en büyük zenginlikleri yalnızca karada değil, denizlerimizde de yer almaktadır. Bu bağlamda düşünüldüğünde, hem karadaki hem de denizlerimizdeki tarihi zenginliklerimizle ne kadar önemli bir coğrafyada yaşadığımızı daha iyi anlamaktayız. Böylesine önemli bir coğrafyada ne yazık ki bireyler olarak tarihi değerlerimizin önemini yeterince bilmemekte ve korumak için de özen göstermemekteyiz. Bu durum ise, gelecek nesillerimize tarihimiz ve kültürümüz ile ilgili yeterli aktarımımızı yapamamamıza ve bu nedenle geçmişini bilmeden yetişen bir neslin ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Fotoğraf: Uluslararası Kemer Sualtı Günleri 2014 ve 2010, «Sualtı Dünyam» Çocuk Resim Sergisi

Dünya'nın %70'ini suların oluşturduğu ve ülkemizin de bir yarımada olduğu gerçeğine karşın denize kısmen mesafeli sayılabilecek bir toplumuz. Bu durum, sualtı ve kıyıdaki kültürel mirasımızın korunmasına önem vermemize engel olmamalıdır. Çünkü denizler, geçmişte de günümüzde de medeniyetin, kültürün taşıyıcısı olma rolüne sahiptirler ve sonsuz değerlerler barındırmaktadırlar. Bu amaçla, sualtı arkeologları yönetiminde kazı ve yüzey araştırmaları yapılmaktadır. Bu faaliyetler bilimler arası farklı disiplinleri bünyesinde barındıran çalışmalardır ve genellikle arkeologlar, sanat tarihçileri, müze uzmanları ve kamu yöneticilerinden oluşan ekipler tarafından gerçekleştirilmektedir. Ancak dalıcılar, balıkçılar, denizciler ve kıyı yerleşimlerinde yaşayan halkla bağ kurma konusunda yeterli çalışmalar mevcut değildir. Bir taraftan kültürel mirasın korunmasında halk da çalışmalara dâhil edilmek istenilmekte, diğer taraftan halkı konuya çekmek konusundaki çalışmalar yetersiz kalmaktadır. Bu çalışmalar, iletişim uzmanlarının varlığıyla bir ileri noktaya taşınabilir. Çünkü iletişim, bütün alanlara entegre olabilen, bütün bilimler arasında bağ kurabilen çok yönlü bir disiplindir. Özellikle, kültürel mirasın korunmasıyla ilgili halkın teşviki hususunda etkin rol oynayabilmektedir.

DALIŞ OKULLARI VE BÖLGELERİNDE UYGULAYABİLECEKLERİ ÇOCUKLARA YÖNELİK ÖRNEK FAALİYETLER

Fotoğraf: Uluslararası Kemer Sualtı Günleri Kapsamında “Sualtı Dünyam” temalı Resim Sergisi

Türkiye’de sualtı kültür mirasının korunması alanında çocuklara yönelik *Kemer Sualtı Araştırma ve UNESCO UniTwin Underwater Archaeology Network Koordinasyon Merkezi* tarafından bugüne kadar yapılmış olan bazı çalışma örnekleri: 17 sene boyunca her sene Antalya/ Kemer’de düzenlenmekte olan Uluslararası Kemer Sualtı Günleri kapsamında, Kemer bölgesinden ve Türkiye’nin denize kıyısı olmayan illerinden seçilen okullardan gelen öğrencilerin hazırlamış olduğu resimlerden oluşan resim sergileri düzenlenmektedir. 9-12 yaş grubuna yönelik etkinlik, sualtı dünyasını çocuklara sevdirmek, denizler altında kalmış tarihi kalıntıları tanıtmak ve bu anlamda bilgi sahibi olmaları amacını taşımaktadır. Dalış okulları da kendi bölgelerinde anaokulu, ilkokul ve ortaokul yaşlarındaki çocuklar için öncelikli olarak sualtını sevdirmeye yönelik resim sergileri, film gösterimleri gibi eğlendirirken öğreten küçük ama etkili aktiviteler ve organizasyonlar düzenleyerek gelecek nesil üzerinde kültürel ve doğal mirasın korunmasında farkındalık oluşturarak katkı sağlayabilirler. Veyahut bu etkinlikleri gerçekleştiren kurumlarla ortak çalışmalar yürütebilirler.

Fotoğraf: Uluslararası Kemer Sualtı Günleri Kapsamında “Sualtı Dünyam” temalı Resim Sergisi

Fotoğraf: Uluslararası Kemer Sualtı Günleri Kapsamında “Sualtı Dünyam” temalı Resim Sergisi, katılım gösteren bütün çocuklara isimlerine özel sertifikaların verilmesi

Fotoğraf: Uluslararası Kemer Sualtı Günleri Kapsamında “Sualtı Dünyam” temalı Resim Sergisi, Sergiye katılan çocukların maske ve paletle ödüllendirilmesi

Resimleri sergilenen öğrenciler için, Uluslararası Kemer Sualtı Günleri kapsamında Antalya Akvaryum'a geziler düzenlenmektedir. Antalya Akvaryum, Selçuk Üniversitesi Sualtı Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi ile UNESCO UniTwin Sualtı Arkeolojisi Ağı tarafından hayata geçirilen bir diğer çalışma ise, Sualtı Kültür Mirasının korunması konusuna dikkat çekmek ve farkındalık yaratmak amacıyla Akvaryum'un girişinde ve Akvaryum'a ait çeşitli bölümlerde bu uyarı levhalarını konumlandırılmasıdır.

Sualtı Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi-İlkokul Öğrencilerine “Sualtı Arkeolojisi” ve “Kültürel Miras” Konulu Dersler ve “Arkeolojiyi Keřfet” Uygulama Projesi

Fotoğraf: “Sualtı Arkeolojisi” ve “Kültürel Miras” Konulu Dersler

Fotoğraf: “Arkeolojiyi Keřfet” Uygulama Projesi

“Arkeolojiyi Keřfet” isimli projelerle uzman arkeologlar tarafından gerçekleştirilmekte olan antik yerleşimlerde ve sınıflarda deniz ve arkeoloji konulu çeşitli eēitim uygulamaları çalışmaları kurumumuzca yıl boyunca periyodik olarak devam etmektedir.

TEŞEKKÜRLER...